

Ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-018-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи Мирзозода Шахло Чума дар мавзӯи « Масъалаҳои назариявии маромнокии рафтори ҳуқуқии инсон», ки ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01– Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат, пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи Мирзозода Шахло Чума ба яке аз масъалаҳои муҳими илми назарияи давлат ва ҳуқуқ равона карда шуда, дар он ифода меёбад, ки, ноустувории иҷтимоие, ки дар ибтидои давраи пасошӯравӣ дар ҷомеаи тоҷик дар шуури одамон ба вучуд омада буд, якбора паст шудани вазъи иҷтимоӣ-иқтисодии мардум боиси тақсим шудани рафтори онҳо ба ҳуқуқӣ ва ғайриҳуқуқӣ тақсим гардид, ки имрӯз танзими рафтори ҳуқуқии инсон хеле назаррас аз ҳаёти имруза ақиб мемонад.

Дар таърихи нави рушди давлатдорӣ миллии тоҷик ва расмиёти ҳуқуқии он соли 2024, соли маърифати ҳуқуқи эълон намудан, ки ба мавзуи имруза алоқаманди дорад ва ҳамчун санаи сиёсатсолгарди Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон хотирмон дар Паёми навбатии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон 28 декабри соли 2023 қайд шудааст, ки «Конституцияи Тоҷикистони соҳибистиклол, ки заминаи эъморӣ давлати мустақили миллии ва пешравии тамоми ҷанбаҳои ҳаёти мардуми кишварро фароҳам овардааст, яке аз дастовардҳои муҳимтарини мо мебошад. Амалӣ намудани меъёрҳои Конституция ба мо имкон дод, ки пояҳои устувори ҷомеа ва давлатро созмон диҳем, сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллиро таҳким бахшем, рушди устувори иқтисодии кишварамонро таъмин намоем, барои ҳар як шаҳрванди мамлакат шароити зиндагии арзанда ва инкишофи озодонаро муҳайё созем».

Дар ҳақиқат ноустувории иҷтимоие, ки дар ибтидои давраи пасошӯравӣ дар ҷомеаи тоҷик дар шуури ҳуқуқи ва маърифати ҳуқуқии одамон ба вучуд омада буд, якбора паст шудани вазъи иҷтимоӣ-иқтисодии мардум боиси тақсим шудани тамоми рафтори онҳо ба ҳуқуқӣ ва ғайриҳуқуқӣ мубаддал гардид. Аммо, имрӯз инчунин танзими ҳуқуқӣ аксар вақт расман чун пештара боқӣ монда бошад ҳам, лекин хеле назаррас аз ҳаёт ақиб мемонад. Чунин вазъият то андозае аз набудани

пешгӯиҳои аз ҷиҳати илмӣ асоснок нисбат ба маърифати ҳуқуқи ва рафтори ҳуқуқӣ, зухуроти эҳтимолии он дар вазъи тағйирёфтаи иҷтимоию сиёсии кишвар, дар шароити нави иҷтимоӣ-ҳуқуқӣ асос меёбад, ки бо равандҳои воқеии марбут ба масъалаи рафтори ҳуқуқии инсон муайян карда мешавад, он пеш аз ҳама бо он асоснок мегардад, ки дар он мақсади ниҳонии тамоми танзими ҳуқуқӣ - таҷассуми меъёрҳои ҳуқуқӣ дар ҳаёт ба даст оварда мешавад.

Масъалаи рафтори ҳуқуқӣ пеш аз ҳама ба он вобаста аст, ки дар он мақсади ниҳонии тамоми танзими ҳуқуқӣ - таҷассуми қоидаҳои ҳуқуқӣ, ба мисли шуури ҳуқуқӣ, фарҳанги ҳуқуқӣ ва дар ҳаёти инсонӣ бо доштани маърифати ҳуқуқӣ ба даст оварда мешаванд. Ин масъала дар давраи дигаргунсозии иҷтимоие, ки ҷомеаи моро фаро гирифтааст, вақте ки ба таври воқеӣ вайроншавии бештари намунаҳои институтсионалӣ ва меъёрии рафтори ҳуқуқӣ ба амал меояд, ҳадафҳо, арзишҳо ва воситаҳои қобили қабули татбиқи талаботи иҷтимоӣ дар ҷомеа тағйир ёфта, қоидаҳои нави рафтор ва ҳамкориҳои мутақобилаи ҳуқуқӣ муқаррар мешаванд, муҳимияти махсус пайдо мекунад. Чунин вазъият то андозае аз набудани пешгӯиҳои аз ҷиҳати илмӣ асоснок нисбат ба рафтори ҳуқуқӣ, зухуроти эҳтимолии он дар вазъи тағйирёфтаи иҷтимоию сиёсии кишвар, дар шароити нави иҷтимоӣ-ҳуқуқӣ асос меёбад,

Аз ин лиҳоз, мубрам будани мавзӯи таҳқиқотӣ диссертатсионии Мирзозода Шахло Ҷума дар он ифода мегардад, ки ханӯз дар илми ҳуқуқшиносии ватанӣ, ки ба масъалаҳои вобаста ба танзими масъалаҳои назариявии маромнокии рафтори ҳуқуқии инсон, равона карда шудааст, дар шароити муосир дар баробари мушкилоти гуногуни башарият, рафтори ҳуқуқӣ дар бунёди давлати ҳуқуқбунёд ҳамчун кафил баромад карда, дар ҳаёти ҷамъиятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври хеле гуногун зоҳир мегардад. Амалҳои қонуниро аз рӯи бисёр аломатҳо ва меъёрҳо тасниф кардан мумкин аст: вобаста ба субъект, аз рӯи соҳаҳои муносибатҳои ҷамъиятӣ, аз рӯи мансубияти соҳавии меъёрҳо, вобаста ба шаклҳои ҳуқуқтатбиқкунӣ, аз рӯи хусусияти талаботи қонунгардонидашуда, аз рӯи хусусияти ангеаҳои бартаридошта, аз рӯи дараҷаи ихтиёрӣ, аз рӯи арзиши иҷтимоӣ ва натиҷаҳои муҳими ҷамъиятӣ, вобаста ба хусусият ва мазмуни шуури ҳуқуқӣ, дараҷаи фаъолият, шакли зухурот ва ғайра.

Дар робита ба воқеияти ҳуқуқӣ бояд қайд кард, ки маънои ҳаёти инсон на танҳо дар қонун кардани ниёзҳо, балки муҳимтар аз ин, дар имконияти баланд бардоштани қобилияти худ ва рушди минбаъдаи онҳо мебошад. Муқаррар кардани ҳаққи имконпазир ҳамчун муҳарриқи

фаъолият хизмат мекунад. Аз ин рӯ, маромнокии ҳуқуқӣ ба хусусиятҳои ангезаи инсонӣ ва он чизе, ки дар асоси он - қобилият ва манфиатҳои шахс қарор дорад, қомилан мувофиқ аст. Воқеияти ҳуқуқии имрӯз хануз ҳам аз он гувоҳӣ медиҳад, ки дар рафтори қонунии шахс дар сатҳи зершуури он, на тамоми аҳолии Тоҷикистон талаботи қонунҳои дахлдорро, ки дар рафтори қонунии ангезаи инсонӣ инъикос ёфтаанд, риоя карда метавонанд.

Таҷассуми талаботи меъёрҳои ҳуқуқӣ дар рафтори қонунии воқеии субъектҳои коллективӣ ва алоҳида, шартҳои зарурии субот ва тартибот дар ҷомеа, рушди ниҳодҳои иҷтимоӣ ва ғайра мебошад. Ин аст, ки рафтори ҳуқуқӣ аз ҷониби давлат тавассути меъёрҳои ҳуқуқӣ ҳавасманд карда мешавад. Ҳуқуқ бо истифода аз ҳавасмандкунонии барои ҷомеа амалҳои ғоиданок, барои пурратар қонунгардондани манфиатҳои субъектҳо заминаҳо ба вуҷуд меоварад. Ҳавасмандгардонии ҳуқуқӣ ба қонунгардонидани манфиатҳои шахс мусоидат намуда, барои фаъолият, ташаббус, соҳибқорӣ ва доираи васеъ фароҳам оварда, ба рафтори ҳуқуқӣ мусоидат намуда, барои ӯ низоми мусоид фароҳам меорад.

Дар баробари падидаҳои иҷтимоӣ иқтисодии ҷомеа, ангезаҳои ҳуқуқӣ ва рафтори қонунии инсон дар зери таъсири омилҳои объективӣ ва субъективӣ ташаккул меёбанд, ки дар он инъикоси на танҳо муносибати мусбат нисбат ба қонун, воқеияти ҳуқуқӣ ё умуман низоми ҳуқуқӣ ҳос аст. Инъикоси манфии зуҳури рафтори ғайриқонунии шахс ин худшиносӣ шахс ба ҷуз боварии аз ҳад зиёд ба озодии мутлақ ва иҷозатдиҳӣ ба ҳама қор, чизе дигаре нест ва натиҷаҳои манфии иҷтимоии он ин ё амал ё беамалие мебошад, ки манфиатҳои қонунии аъзои ҷомеаро поймол ва ё вайрон мекунад.

Аҳамияти ҳуқуқии мушкilotи баррасишаванда дар таҳияи роҳҳои ҳавасмандгардонии рафтори қонунии қорманд мебошад, илова бар ин, мафҳумҳои асосии аз рӯи ин мавзӯ таҳияшуда имқон медиҳанд, ки рафтори қонунии қорманд дар ҳуқуқи меҳнатӣ таҳлили амиқтар қарда шаванд.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионии Мирзозода Шахло Ҷума, ин таҳлил ва ошқор намудани мушкilotҳои назариявӣ ва амалии ташаккули рафтори қонунӣ ва ғайриқонунии инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Тафаккури сиёсӣ ҳуқуқие, ки ба таври муназзам ба қамъбаст намудани таҷрибаи таърихӣ даъват қарда шудааст, бешубҳа, он равандҳои қарҳонишавиро, ки имрӯз инсоният дучори он аст, қатто дар раванди рафтори қонунӣ ғайриқонунии он қурра пешгуӣ қарда натавонист.

Ниҳоят, шиддатнокӣ, умқ ва самти динамикаи тартиботи муқарраршуда низ аз аксуламали оммаи васеъ ба дигаргуниҳои он, ки давлат аз боло ба амал мебарорад, вобаста аст. Ба ин равандҳо воситаҳои ахбори омма, ҳам давлатӣ ва ҳам хусусӣ, ҳам дохилӣ ва ҳам берунӣ фаъолона таъсир расонида метавонанд, махсусан таъсирҳои нави техникаи иттилооти ва омилҳои иқтисодӣ низ ниҳоят бузург аст. Дар баробари ин маврид ба андозаи муайяни шартӣ сарфи назар кардан лозим аст, зеро ягонагӣ ва муборизаи ҷонибҳои муқобил дар речаҳои амалан мавҷуда, дар марҳалаҳои алоҳида шояд ба ҳолати мувозинати нисбӣ, таносуби қувваҳо ва манфиатҳо, ки дар марҳалаи ҳозира тавассути воситаҳои демократӣ ҳал карда мешаванд, оварда расонад. Ин низом дар фазои ҳолӣ вучуд надорад, балки вобаста ба муҳити мушаххаси ҳар як кишвар бо мундариҷаи воқеӣ пурра мешавад. Ворид ва дар айни замон васеъ кардани мафҳумҳои маъно ва аҳамият имкон медиҳад, ки сохтори фаъолият, сохтори ниёзҳои инсон, ангеҳои ӯро ба мавзӯи таҳлили мушаххаси психологӣ табдил дода, фарқияти байни доираи шуур, тафаккур, доираи ангеза ва эҳтиёҷот бартараф карда шавад.

Аз ин лиҳоз, мубрам будани мавзӯи таҳқиқотӣ диссертатсионии Мирзозода Шахло Ҷума дар он ифода мегардад, ки ханӯз дар илми ҳуқуқшиносии ватанӣ вобаста ба масъалаҳои маромнокии рафтори қонунии инсон мавриди таҳқиқи илмӣ-назариявии олимон, ҳуқуқшиносон, равоншиносону файласуфони ватанию хориҷӣ қарор нагирифтааст. Инчунин дар робита ба омилҳои ангеза чун падидаи иҷтимоӣ дар Тоҷикистон, то ҳол таҳқиқи ҳамҷониба ва ё ҳамчун пажӯҳиши монографӣ сурат нагирифтааст.

Масъалаҳое, ки мавзӯи кори пешниҳодшударо фаро мегиранд ҳамеша ҷолибият ва аҳамияти масъалаи рафтори қонуниро ифода мекунанд, пеш аз ҳама, ба он асоснок карда мешаванд, ки дар он ҳадафи ниҳои тамоми танзими ҳуқуқӣ - таҷассуми меъёрҳои ҳуқуқӣ дар ҳаёт, афкори ҳуқуқии рафтори ҳуқуқии инсон вобаста ба аҳамияти бунёди он, ба даст оварда мешавад. Аз рӯи шакли зухур рафтори ҳуқуқӣ метавонад амал ё беамалӣ бошад. Вобаста ба масъалаи далелҳои ҳуқуқӣ, амалҳои ҳуқуқӣ ба санадҳои ҳуқуқӣ ва амалҳои ҳуқуқӣ тақсим мешаванд. Санадҳои ҳуқуқӣ амалҳоеро дар бар мегиранд, ки ифодаи ирода мебошанд, ки шуурона ба муқаррар кардан, тағир додан ё қатъ кардани ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳо нигаронида шудаанд, яъне онҳо бо мақсади ба вучуд овардани оқибатҳои ҳуқуқӣ содир карда мешаванд. Ба инҳо санадҳои алоҳидаи идоракунии маъмурӣ, созишномаҳои шахрвандӣ-ҳуқуқӣ, ариза

ва шикоятҳои шаҳрвандон, сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ, кирдорҳои ҷиноятӣ, қарору таъиноти суд ва ғайра дохил мешаванд. Аз ҳама муҳим дар санадҳои ҳуқуқӣ самти ифодаи ирода ба оқибатҳои ҳуқуқӣ мебошад. Аз ин рӯ, нуқсонҳои ирода (иштибоҳ, зухуроти ирода дар натиҷаи зӯроварӣ ва ғайра) боиси нуқсони санадҳои ҳуқуқӣ (беътибор, беаҳамиятӣ ё баҳсталабии онҳо) мегардад. Аз ин рӯ, танҳо санадҳои эътиборнок бояд ба сифати ҳуқуқӣ ҳисобида шаванд.

Унвонҷӯ Мирзозода Шахло Чума, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионро аз асосҳои омӯзиш ва ҷамъбасти ҳамаҷонибаи тадқиқоти назариявӣ-ҳуқуқии шаклу воситаҳои гуногун, таъмини шароити муътадили мавҷудият ва инкишофи шахсият, озод будан дар доираи ҳуқуқӣ, таъсир расонидан ба таҳия ва қабули қонунҳо, дар шахсияти давлат ҳимоятгарро дидан, иштироки фаъоли шахс дар муносибатҳои иқтисодӣ, сиёсӣ, ҳуқуқӣ, ахлоқӣ ва ғайра иборат мебошад.

Унвонҷӯ, барои ноил шудан ба мақсади гузошташуда таҳқиқоти илмӣ-ҳуқуқии доираи васеи фикру мулоҳизаҳои олимони ватанию хориҷиро омӯхтааст, ки як қатор вазифаҳо ҳал карда шаванд, аз ҷумла; таснифи рафтори ҳуқуқӣ ва ангезаҳои асосии он, омӯзиши рафтори ҳуқуқӣ ва ҳавасмандкунӣ, баррасии тадбирҳои пешгирикунандаи рафтори ғайриҳуқуқӣ, таҳлили мафҳум ва нақши ангеза дар ҳавасмандкунии ҳуқуқӣ, таҳлили ҷанбаҳои назариявии ташаккули ҳавасмандагардонии ҳуқуқӣ, мушкилотҳои назариявӣ, равонию иҷтимоӣ ва амалии ҳавасмадгардонии рафтори ҳуқуқии инсон, таҳияи пешниҳодҳои мушаххас оид ба пешгирии ангезаи рафтори ҳуқуқии инсон равона гардидаанд.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқотии унвонҷӯ Мирзозода Шахло, пеш аз ҳама, аз он иборат мебошанд, ки кори илмӣ мазкур аввалин кори характери монографидошта дар илми муосири тоҷик доир ба масъалаи зикргардида мебошад, ки аз рӯи интихоби мавзӯ ва ҳам бо равиши таҳқиқи он, бо назардошти коркарди масъалаҳои дахлдори проблемавӣ муайян карда мешавад. Аз ҷумла, дар доираи кор кӯшиши таҳияи модели оптималии назариявӣ-ҳуқуқӣ ба роҳ монда шудааст, ки он дар илми ҳуқуқи ватанӣ аввалин шуда таърифи падидаи рафтори ҳуқуқӣ ва ғайриҳуқуқии инсон, сохтор, намуд ва хусусиятҳои онро ҳамаҷониба ва мунтазам таҳқиқ карда шудааст.

Диссертант дар асоси навоариҳои илмӣ мавзӯҳои алоҳида ва натиҷаҳои илмӣ тадқиқот як қатор муқаррарот, хулосаҳо ва тавсияҳои нави назариявӣ оид ба тақмили механизми ташаккул, рушд ва рафъи

деформатсияи рафтори ҳуқуқии инсон, ки ба ҳимоя пешниҳод шудаанд, таҳия кардааст.

Унвончу Мирзозода Шахло нишон медиҳад, ки асоси назариявии рисола муқаррароти илмӣ, модели назариявии баррасишуда ва ташаккулёфтаи тафсири механизми ташаккул ва рушди рафтори ҳуқуқӣ ва ғайриҳуқуқӣ баромад мекунад, ки маҷмӯи томи фаъолияти унсурҳои интиқоли ғояҳо ва меъёрҳои ҳуқуқӣ ва ба моликияти рафтори ҳуқуқӣ табдил додани онҳоро, ифода мекунад.

Дар тадқиқоти диссертатсионии мазкур унвонҷӯ на танҳо кӯшиши эҳёи мавзӯи масъалаҳои назариявии маромнокии рафтори қонунии инсон, балки таҳияи равишҳои нави решакан кардани ҷинояткорӣ ва пешгирии ҳуқуқвайронкуниҳо дар муносибатҳои ҳуқуқии шахрвандӣ сурат гирифтааст. Дар асоси пайгирӣ, омӯзиш ва таҳлил, инчунин аз нав дида баромадани як қатор муқарраротҳои назариявӣ, ки умуман устувор, балки аз ҷиҳати концептуалӣ нав ҳисобида мешаванд, механизмҳои муассир, аз ҷумла дар шароити муосир, маҳз муҳими ташаккул ва рафъи мушкилоти инҳирофшудаи маромнокии рафтори қонунии инсон пешниҳод карда шудаанд.

Дар тадқиқоти диссертатсионӣ муқаррароти илмӣ-назариявии тадқиқоти олимони ватанӣ ва хориҷӣ дар соҳаи назарияи умумии ҳуқуқ, фалсафаи ҳуқуқ, психологияи ҳуқуқӣ, сиёсатшиносӣ, маълумоти омории Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба динамикаи нишондиҳандаҳои миқдорӣ ҷиноятҳо, шахсоне, ки ҷиноят содир кардаанд, инчунин Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии истифода бурда шудаанд. Аҳамияти амалии тадқиқот дар он аст, ки хулосаҳо ва пешниҳодҳои дар он ифодаёфта метавонанд дар рафти такмили минбаъдаи механизми ташаккули рафтори ҳуқуқӣ, баланд бардоштани самаранокии фаъолият ва фаъолияти субъектҳои таъсиррасонӣ истифода шаванд (мақомотҳои давлатӣ ва ҷамъиятӣ).

Унвонҷӯ Мирзозода Шахло ба рисола нуқтаҳоеро пешниҳод намудааст, ки дар тадқиқот кушиши маҷмуии омӯзиши масъалаи моҳият ва мазмуни раванди ташаккули рафтори ҳуқуқӣ ва натиҷаҳои он барои дарк ва таҳлили минбаъдаи илмию назариявии ин мушкилот, ба роҳ монда шудааст.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 12.00.01 - Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат, ки аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти ҚТ, тасдиқ карда шудааст, мутобиқ мебошад.

Саҳми шахсии муаллифи диссертатсия дар он зоҳир меёбад, ки дар асоси омӯзиши васеи маводҳои илмӣ ва амали, натиҷаҳои илмие, ки дар рисола баён шудаанд, ба тадқиқоти мустақили муаллиф асос ёфтаанд, ки аҳамияти илмӣ, назариявӣ ва амалӣ доранд. Дар чараёни кор дар тадқиқоти диссертатсионӣ рисола навис асосҳои концептуалӣ-назариявӣ ва табиноти масъалаи ташаккул ва тақмили механизми рафтори ҳуқуқиро, ки метавонад дар рушди таълимоти ватании назарияи ҳуқуқ саҳми муҳим дошта бошад, амиқ таҳлил кардааст.

Унвончӯ Мирзозода Шахло пешниҳод менамояд, ки ҳангоми муқаррар кардани мазмуни муносибатҳои меҳнатӣ ва дигар муносибатҳои бевосита ба он алоқаманд, ки маҷмӯи онҳо барои як корфармо тартиби ҳуқуқиро ташкил медиҳад, тамоми қувваи усулҳои таъсиррасонӣ ба иштирокчиёни муносибатҳои ҳуқуқӣ пурра зоҳир мегардад, фароҳам овардани шароити зарурӣ барои риояи интизоми меҳнат аз ҷониби кормандон, ҳавасмандгардонӣ, чораҳои таъсири интизомӣ, сарфи назар аз он, ки онҳо дар Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун усулҳои таъмини интизоми меҳнат муқаррар нашудаанд.

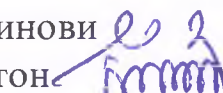
Дар баробари ин, дар қори илмии анҷомдодаи Мирзозода Шахло, навгонҳои илмӣ ва пешниҳодҳо баҳри кушиши маҷмуии омӯзиши масъалаи моҳият ва мазмуни раванди ташаккули рафтори ҳуқуқӣ ва натиҷаҳои он барои дарк ва таҳлили минбаъдаи илмию назариявии ин мушкилот, ба роҳ монда шудааст. Ҷамъбаст, таҳлил ва дарки нави назариявии масъалаҳои проблемавии дар рисола баррасишуда, арзиши назариявии тадқиқотро муайян мекунанд. Таҳқиқоти илмии унвончӯ Мирзозода Шахло, ва пешниҳодҳои ӯ дар навгонҳои илмӣ мубрамияти мавзӯи диссертатсияро тасдиқ намуда, саҳми шахсии муаллифро дар таҳияи он нишон медиҳанд.

Диссертатсияи мазкур ба талаботи бандҳои 31,33-35-и «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-уми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, мутобиқ мебошад.

Мирзозода Шахло Ҷума қобилияти фаъолияти мустақилонаи илмӣ-эҷодӣ, таҳлилӣ, асоснок намудани фикру ақида ва мавқеи шахсии ҳешро доро мебошад, ки ҳамаи ин гуфтаҳо барои пурра ва ҳама тарафа мавриди таҳқиқ ва омӯзиши илмӣ қарор додан ва дар ин замина, ҷамъбаст намудани таҳқиқоти мавзӯи диссертатсионӣ мусоидат намудаанд.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ гувоҳи дониши мукамал ва васеи назариявӣ-ҳуқуқӣ ва амалӣ доштани унвончӯ доир ба ихтисоси

интихобкардааш мебошад. Аз ин рӯ, таҳқиқоти диссертатсионии анҷомдодаи Мирзозода Шахло Чума дар мавзӯи: «Масъалаҳои назариявии ҳавасмандгардонии рафтори ҳуқуқи инсон», ки ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.01– Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат, пешниҳод шудааст, тавсия карда мешавад.

Роҳбари илмӣ: доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор,
Сарҳодими илмии Институти фалсафа,
сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.М. Баҳоваддинови
Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Зоир Ҷ.М.

Имзои Зоир Ҷ.М.-ро тасдиқ менамоям.

Нозири калони шуъбаи кадрҳои Институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи
ба номи А.М. Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

 Абдурахмонзода Б.А.

Суроғаи ҷойи кор: 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33
Тел: +992 985 03 85 85
E-mail: zoirov2009@mail.ru

20.05.24